

PROJECTE LINGÜÍSTIC

Col·legi Cor de Maria Blanes

FUNDACIÓ
EDUCATIVA
COR DE MARIA

COR DE MARIA BLANES
Passeig de Sta. Bàrbara, 1 Bis
17300 Blanes

Tel 972 333087
cordemaria@cordemariablanes.cat
www.cordemariablanes.cat

“Diversos som els homes i diverses les parles”

Salvador Espriu

*“Per començar un projecte cal valentia.
Per acabar un projecte cal perseverança”*

Anònim

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ I JUSTIFICACIÓ.....	1
CONTEXT SOCIOLINGÜÍSTIC.....	2
ALUMNAT	2
ENTORN.....	3
EL TRACTAMENT DE LES LLENGÜES.....	3
ORGANITZACIÓ METODOLÒGICA	3
LLENGÜES OFICIALS	5
LLENGÜES ESTRANGERES.....	8
LLATÍ	11
MATERIAL DIDÀCTIC	11

INTRODUCCIÓ I JUSTIFICACIÓ

El Projecte Lingüístic de Centre (PLC) és el document que contempla tots els aspectes relacionats amb el llenguatge i la comunicació dins del centre educatiu, considerant el valor que s'atorga a la llengua (eix transversal a tots els aprenentatges), la diversitat lingüística i l'ús i la necessitat de la comunicació. Està integrat en el Projecte Educatiu del nostre centre.

La necessitat de comunicar-nos és el que ens empeny a anar desplegant tots els aspectes relacionats amb aquesta comunicació: el llenguatge parlat i el llenguatge escrit, sense deixar de banda els aspectes culturals vinculats amb les llengües que es tracten a l'escola, i així no perdre de vista la diversitat lingüística i gaudir-ne de la riquesa i dels valors que aquesta ens aporta.

El nostre PLC és el resultat de la reflexió conjunta de tot el personal implicat en l'acompanyament a l'alumnat en relació a totes les llengües que compartim amb els nens i joves en el dia a dia del centre. Té com a **objectius**:

1. Precisar la llengua catalana com a llengua de cohesió social, vehicular i d'aprenentatge de manera que els nostres alumnes assoleixin un domini oral i escrit de les llengües catalana i castellana en finalitzar ESO.
2. Contemplar el currículum en el tractament de les llengües.
3. Garantir, en acabar l'escolarització obligatòria, un elevat grau de competència lingüística en anglès. L'alumnat ha de tenir aptituds per comprendre i produir missatges orals i escrits amb propietat, autonomia i creativitat en llengua anglesa. Pel que fa a la segona llengua estrangera (alemany), l'alumnat ha de poder entendre i expressar missatges senzills contextualitzats.
4. Capacitar l'alumnat per conviure en una societat multilingüe i multicultural.
5. Potenciar el paper de la llengua catalana com a llengua vehicular dels sistema educatiu, del nostre centre i per part de l'alumnat.
6. Concedir, també, importància a l'estudi del llatí; en tant que hi ha una clara relació amb les nostres arrels culturals.

7. Acollir l'alumnat nouvingut i ensenyar-los la Llengua Catalana.

Caldrà anar modificant i adaptant el present document als canvis que es vagin produint al centre. Anirà creixent a mida que es vagi consolidant el PEC.

La realització del PLC del nostre centre es fonamenta sobre el nostre entorn escolar i sobre la normativa vigent del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya en matèria educativa i, sobretot en la documentació existent vinculada a l'àmbit lingüístic, centrada especialment en les cinc dimensions de les competències bàsiques de la llengua: comprensió lectora, expressió escrita, comunicació oral, dimensió literària i dimensió plurilingüe i intercultural.

CONTEXT SOCIOLINGÜÍSTIC

Alumnat

Els alumnes de l'escola Cor de Maria Blanes són infants i joves que comprenen des dels 3 anys fins a 16 anys. La procedència de les famílies és majoritàriament catalana, amb el català i/o el castellà com a llengua materna, i en concret, blanenca. Tanmateix, assisteixen també alumnes de municipis veïns (Malgrat, Lloret, Palafolls, Tordera, Tossa, etc.) i alguns alumnes són de procedència russa, magrebí, xinesa, romanesa, ucraïnesa i argentina, entre d'altres. Pels alumnes que no pertanyen al nostre sistema educatiu, comptem amb el recurs de l'Aula d'acollida.

Per obtenir les dades estadístiques per elaborar el projecte lingüístic s'ha utilitzat el qüestionari que enllacem a continuació i a través dels resultats obtinguts, treballem per tal que el nostre alumnat adquireixi un alt grau d'assoliment en totes les llengües que s'imparteixen al centre.

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSetbl4sWRxfza-4X1HBNIKCFkgjf2w_CJOAVoqLoeaf8ZYvqA/viewform?usp=sf_link

Entorn

EL TRACTAMENT DE LES LLENGÜES

Organització metodològica

Al nostre centre, des del punt de vista acadèmic, el tractament integrat de les llengües comporta una tria i seqüenciació adequada dels continguts d'aprenentatge lingüístic apropiats per a cada llengua i de cadascuna de les etapes, incidint en els trets propis de cada llengua pel desenvolupament eficaç de la competència plurilingüe. Per avaluar un ensenyament de les llengües fonamentat en uns principis metodològics conjunts, organitzem l'ensenyament de les llengües catalana, castellana i anglesa, linealment en les diferents etapes educatives. Des de P3, el centre preveurà les **accions** següents:

- Desenvolupar activitats d'àmbit acadèmic o social que despertin inquietuds lingüístiques, de curiositat i respecte vers altres llengües i cultures.
- Dinamitzar l'expressió escrita, mitjançant un aprenentatge significatiu, a totes les àrees, partint de diferents tipologies textuais, considerant a parts iguals el procés d'aprenentatge i l'avaluació dels aspectes competencials: propietats textuais, lèxic, morfosintaxi, ortografia i aspectes formals.
- Desenvolupar l'expressió escrita seguint el patró lingüístic de cada àrea, responant a les estructures treballades i aplicant les pautes indicades sobre la presentació i altres punts competencials. Les TAC com a noves produccions a considerar.
- Organitzar espais d'escriptura a l'aula. Orientar l'alumnat en aquesta tasca, tot concedint un espai suficient de temps.
- Fomentar el coneixement de la gramàtica per tal que l'alumne pugui produir textos expressats amb propietat. Darrerament es constata que els escrits són més esquemàtics i amb una mancança important de vocabulari.
- Millorar l'expressió l'oral fent ús de diversos suports, mitjançant la presentació de treballs, suports, escenificacions, etc.

- Potenciar la lectura normalitzada en totes les àrees del currículum, en el transcurs de l'escolarització obligatòria a fi d'augmentar la competència comunicativa i lingüística i desenvolupar el gust per la lectura i un hàbit lector entre l'alumnat.
- Facilitar l'autonomia entre l'alumnat per accedir a la informació, l'ampliació de coneixements mitjançant l'ús de les TAC per a l'aprenentatge de les llengües.

Partim de la base que el domini de la llengua és bàsic perquè l'alumnat pugui assolir amb èxit les activitats d'aprenentatge. Aleshores, per atendre l'alumnat que presenti dificultats en l'aprenentatge d'aquesta es comptarà amb els recursos següents:

- Organització de grups desdoblats.
- Espais de reforç.
- Elaboració de PI metodològics i/o curriculars.

En resum, cal vetllar perquè la llengua catalana no resti limitada a una llengua exclusivament d'aprenentatge i, per tant, s'efectuaran actuacions específiques de dinamització de l'ús del català en tots els àmbits de convivència i de comunicació quotidiana en el centre educatiu. D'altra banda, el claustre aplicarà a les aules estratègies que promoguin l'expressió oral i escrita amb suports didàctics en les diferents llengües treballades, considerant que això es vincularà amb els materials didàctics i l'avaluació.

En la programació de les àrees lingüístiques es preparen sortides acadèmiques que completen el seu currículum, relacionades amb la millora de la competència lingüística de l'alumnat, com són les sortides al teatre, sortides amb itineraris literaris, intercanvis a Holanda on els alumnes conviuen amb famílies natives, el cinema a l'aula i intercanvis literaris amb centres educatius de Secundària d'altres països de parla anglesa i participació en diferents concursos a nivell escolar, municipal, comarcal i estatal.

Constatem que, de manera regular, els resultats de les proves internes i externes en l'àmbit lingüístic de les diferents etapes, es contrasten amb els indicadors establerts a la PGA i Memòria Anual del centre. En funció del grau d'assoliment, proposem les activitats de millora adients.

Llengües oficials

Per a un bon assoliment de les llengües catalana i castellana es projecten activitats de tipologia diversa, d'aquesta manera es facilitarà a l'alumnat el fet d'expressar-se amb correcció, elaborant discursos de diversa naturalesa a fi d'adequar-se a diferents situacions comunicatives.

La nostra escola prioritzarà el treball de la llengua oral en tots els seus registres perquè el rol d'aquesta és fonamental: és bàsic aprendre a parlar, escoltar, exposar i dialogar per dur a terme un aprenentatge òptim. El treball de la llengua oral no es limitarà a l'àrea de llengua, hi serà present a la resta d'àrees.

Des de l'EOE de l'escola, durant el curs 2016-2017, es va elaborar una programació per tal de poder-la treballar de manera coordinada i sistematitzada. D'altra banda, l'ensenyament de la llengua escrita persegueix com a objectiu en finalitzar ESO la formació de lectors i escriptors competents. És per això que posem en pràctica les orientacions que proporciona el currículum establert pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya i dissenyem activitats de lectura i escriptura que contemplin les necessitats comunicatives i acadèmiques de l'alumnat en les diferents etapes.

Les hores lectives que es destinaran a l'aprenentatge de les diferents llengües vindran regulades pel Departament d'Educació i s'avintran als horaris organitzats en les diferents etapes i l'escola. Cada etapa organitzarà un sistema de reforços per a l'aprenentatge del català tenint en compte la disponibilitat d'horaris dels mestres de reforç i les necessitats del grup classe. La proporció d'ús de la llengua castellana, com a llengua vehicular, s'emmarcarà en les àrees curriculars de llengua castellana.

La **llengua catalana** és, normalment, la llengua de relació en les activitats docents i administratives, tant internes com externes. Per a l'evolució de l'àmbit lingüístic es tenen en consideració les dimensions que modelen una persona competent: la comunicació oral, la comprensió lectora, l'expressió escrita, la literària i la plurilingüe i intercultural.

Pel que fa a l'Educació Infantil, tots els nivells disposen d'alguna sessió per desdoblar el grup i treballar, en mig o petit grup, aspectes relacionats amb les llengües. El treball que es duu a terme és d'expressió oral i d'aprenentatge de la lectoescriptura. Aquest aprenentatge es realitza amb el mètode fonètic. Es presenten el so i les grafies de les lletres (alfabet català) a partir dels noms dels nens, títols de contes, dies de la setmana, etc. A P3 s'utilitza lletra de pal i l'infant observa i relaciona la grafia de diferents paraules amb les lletres del seu nom (des d'un aprenentatge significatiu). El traç es treballa a partir de la direccionalitat que requereix aquesta tipologia de lletra (horitzontal, vertical, inclinat i rodona). A P4 es continua treballant en la mateixa línia però ampliant el vocabulari, també

es comença a relacionar el so amb la grafia corresponent. S'inicien en petits dictats i en la lectura de monosíl·labs. A P5 es presenten totes les lletres de l'abecedari tant amb lletra de pal com la corresponent manuscrita. A nivell visual es mostren totes, però es van treballant cadascuna per separat, tant la grafia com el so. Llegeixen lectures senzilles Els alumnes practiquen diàriament la lectura a l'escola.

A partir del present curs, l5 i 1r de Primària comptaran amb el recurs de la plataforma Ubinding per tal de millorar l'aprenentatge de la lectoescriptura.

Durant el Cicle Inicial es consolida la lectura i l'escriptura, essent un dels objectius finals d'aquest nivell. Al llarg de tot el cicle es dona prioritat al llenguatge oral. Totes les àrees s'imparteixen en català (a excepció de les llengües castellana i anglesa) en totes les activitats orals i escrites, les explicacions del professorat, materials didàctics, llibres de text i activitats d'avaluació.

A Cicle Mitjà inicien els primers contactes amb la tipologia de textos. Es continua treballant, mitjançant diferents recursos, la millora de la comprensió lectora. Es continua fomentant el progrés en l'expressió oral amb activitats adients a l'etapa. Treball sistemàtic de fonètica, ortografia, lèxic i gramàtica. S'introdueix l'ús del diccionari. Es comencen a treballar alguns recursos literaris i es presenta la biografia de diferents escriptors.

A Cicle Superior, sense deixar de banda els aspectes esmentats amb anterioritat, es fomenta el treball gramatical i la sintaxi per finalitzar l'etapa amb un nivell òptim d'expressió. S'introdueixen també continguts literaris.

El procés d'aprenentatge de la **llengua castellana** s'iniciarà des de la comprensió; en primer lloc de l'expressió oral i, de forma progressiva, de l'expressió escrita. L'inici d'aquest tindrà lloc en el primer curs de Cicle Inicial. En aquesta àrea serà la llengua vehicular a utilitzar.

En iniciar-se la sistematització de la llengua castellana, l'alumnat del nostre centre ja té un bagatge o en posseeix un cert domini, aleshores no s'impartirà com un idioma desconegut. És per això que ens referirem amb el terme de sistematització de l'idioma i no pas d' iniciació, ja que no és necessari perquè l'alumnat en fa un ús social.

A Cicle Inicial s'introdueix la llengua escrita a partir de la llengua parlada. Amb aquesta introducció l'alumnat pot començar a comparar l'escriptura i les relacions del so amb les grafies d'ambdues llengües. D'aquesta manera estableixen i amplien la lectura i l'escriptura de les dues llengües.

Es continua treballant aquesta llengua en la mateixa línia que la llengua catalana durant en Cicle Mitjà, tot incidint en els punts que es diferencien.

A Cicle Superior s'incideix en anar millorant l'expressió oral i escrita en aquesta llengua, amb el mateix sistema que la llengua catalana. Es consoliden les estratègies d'escriptura assolides en els anteriors cursos i treballades en llengua catalana.

Les cinc habilitats lingüístiques bàsiques a nivell oral i escrit, igual que en llengua catalana, es treballaran de manera integrada.

El tractament de la llengua castellana segueix el mateix enfocament comunicatiu, funcional i constructivista que la llengua catalana.

Com a conclusió, els objectius desplegats a ESO pel que fa a les llengües oficials són els següents:

1. Comprendre discursos orals i escrits que es donen tant en l'àmbit acadèmic com en el context social i cultural més proper.
2. Assolir l'expressió oral i escrita en totes les llengües del centre, adequant formes i continguts als contextos acadèmic, social i cultural, amb actitud respectuosa i de cooperació. A nivell escrit s'incidirà en la correcció ortogràfica escaient al nivell.
3. Desenvolupar la competència comunicativa oral i escrita com a mitjà de relació, per aprendre i per manifestar les opinions personals.
4. Emprar, de manera autònoma i amb sentit crític, les eines de comunicació social i les tecnologies de la informació per obtenir, entendre, confeccionar i presentar a nivell oral i escrit les diferents informacions.
5. Utilitzar amb eficàcia les llengües en l'àmbit escolar, tant a nivell de recerca i processament de la informació, com per a la producció de textos vinculats a les diverses àrees del currículum.
6. Fer-ne ús de la lectura com a font de plaer i d'enriquiment personal i de coneixement d'un mateix i del món i apropar-se a obres de la tradició literària.
7. Entendre i produir textos literaris posant en pràctica els coneixements bàsics sobre les convencions dels gèneres, la temàtica i els motius de la tradició literària i els recursos estilístics.

8. Reflexionar sobre la llengua i les normes d'ús lingüístic per entendre i elaborar missatges orals i escrits de manera adequada, coherent i correcta, i per comprendre textos orals i escrits.
9. Mostrar una actitud receptiva i de confiança en el coneixement i les estratègies de la pròpia capacitat d'aprenentatge i utilització de les llengües.
10. Conèixer la realitat plurilingüe de Catalunya, d'Espanya i del món actual i valorar-la com a riquesa cultural, tot evitant qualsevol tipus de discriminació de caire lingüístic.

En definitiva, el tractament de la llengua castellana té avalada la seva aparició en els currículums de Primària i Secundària, de manera que en finalitzar ESO els alumnes siguin competents en expressió oral i expressió escrita.

Com a fet remarcable, incidim en què els temps d'esbarjo o activitats lliures són un espai d'expressió lliure, és a dir, es realitza en les diferents llengües del nostre centre (d'àmbits curriculars i no curriculars). Així doncs, no es dona un ús obligatori a cap llengua, tot i que se'n té cura per a què la llengua catalana sigui la vehicular de l'escola.

Llengües estrangeres

En el nostre projecte educatiu de centre hi posem un especial èmfasi en l'aprenentatge de la **llengua anglesa** perquè considerem que té un paper molt important com a eina integradora en la nostra societat oberta i globalitzada. Altres llengües presents al centre són la **llengua francesa** i la **llengua alemanya**. La llengua francesa s'imparteix en tota ESO quinzenalment. La llengua alemanya es pot cursar de manera optativa a partir de 3r ESO durant el segon cicle d'aquesta etapa.

El desplegament curricular de la llengua estrangera es fa clarament des d'un punt de vista funcional i constructiu. Es prioritzarà un enfocament comunicatiu que afavoreixi la competència oral en totes les seves dimensions.

L'anglès està present ja a Educació Infantil, des de P3. Treballem amb l'objectiu que el nostre alumnat assoleixi un grau d'excel·lència i, en acabar ESO, sempre que es permeti, en funció del nivell de l'alumnat i amb les autoritzacions per part de les famílies, amb el certificat oficial de **Cambridge English-Language Assessment (Part of the University of Cambridge)**: KET, PET i FIRST.

Contemplant el punt anterior cal utilitzar una metodologia activa, participativa i inherent a la capacitat d'emprar els coneixements adquirits de manera transversal i interactiva. És per aquest motiu que hem establert uns objectius per a les diferents etapes educatives del nostre centre.

Educació Infantil

Aquesta etapa comptarà a partir del present curs amb tres sessions setmanals d'anglès: English , Speaking i Psicomotricitat. Les classes es fan a nivell oral i el professorat dona les indicacions en anglès, sense traduccions simultànies al català.

En finalitzar aquesta etapa els nens han de poder conèixer els nombres fins la desena, identificar els colors, conèixer els membres de la família i anomenar parts del cos. A aquests objectius hi arribaran a través del joc, cançons, contes dibuix, relacions, etc.

Educació Primària

Cicle Inicial

En aquest cicle l'alumnat ja té els coneixements per a començar a construir frases elementals. A Primer curs es dona prioritat al treball oral. A Segon s'introdueix l'escriptura partint del vocabulari treballat a la classe i la consolidació d'estructures gramaticals bàsiques. L'ensenyament-aprenentatge està basat en activitats lúdiques i dinàmiques: historietes, cançons, jocs, teatre... Des del present curs hem inclòs l'àrea d'Educació Física , d'aquesta manera es dediquen cinc sessions setmanals de llengua anglesa al llarg del cicle (una d'aquestes amb desdoblament on es treballa l'*speaking*).

En acabar aquesta etapa els alumnes, de manera autònoma, han de poder escriure paraules del vocabulari bàsic i respondre a qüestions bàsiques i quotidianes col·lectives referents al grup-classe.

Cicle Mitjà

En aquest cicle s'introdueix l'ús del diccionari, ampliem el vocabulari i donem prioritat als procediments propis del seu aprenentatge. Augmenta la complexitat, aleshores els alumnes ja han de poder respondre a les indicacions del professorat, tant a nivell oral com escrit a preguntes senzilles. Es treballa la motivació i atenció com a base d'aprenentatge d'un idioma. Es Donarà prioritat a l'ús oral, a la comprensió i a tots aquells aspectes que comporten un

aprenentatge global. Aquest aprenentatge es fa mitjançant centres d'interès procurant que estiguin relacionats amb el que es fa en altres àrees simultàniament. Es dediquen quatre sessions setmanals per treballar la llengua anglesa, una de les quals és desdoblada per treballar l'*speaking*.

En finalitzar el cicle l'alumnat haurà de poder comprendre indicacions més complexes, produir breus textos i formular i respondre preguntes senzilles.

Cicle Superior

En llengua anglesa es fan quatre sessions setmanals per a treballar l'anglès, una d'aquestes amb desdoblament del grup i es dedica a l'*speaking*, per tal d'aprofundir en el perfeccionament de la llengua oral a partir d'activitats preparades específicament per a tal fita. El nivell de dificultat i complexitat pel que fa al procés d'ensenyament-aprenentatge per treballar els continguts programats, en aquesta etapa n'augmenta. Es treballen totes les habilitats bàsiques: *reading*, *speaking*, *writing* i *listening* a partir de centres d'interès, introduint estructures gramaticals i vocabulari, tot reforçant el que s'ha treballat en unitats anteriors. Es duen a terme, a tall d'exemple, activitats de comprensió escrita, d'exercicis de gramàtica, traduccions, representacions, dictats, lectura d'un llibre, entre d'altres. També al llarg del cicle s'empra l'ipad com a eina de treball, juntament amb els suports audiovisuals que disposem a les aules (ordinador, pissarra digital i projector).

Durant l'etapa de Primària, a cada curs, es realitza una sortida escolar en llengua anglesa.

En acabar l'etapa de Primària, els nostres alumnes han de ser capaços de fer exposicions orals sobre temàtica coneguda, formular preguntes i respostes en una conversa sense un alt nivell de dificultat, usar el verb amb el temps pertinent, comprendre textos escrits senzills i elaborar representacions i escrits un xic més complexes.

Educació Secundària Obligatòria

Les classes de llengua anglesa en aquesta etapa, a excepció de moments molt puntuals, es fan íntegrament en anglès. La gramàtica es treballa a partir de textos vistos amb anterioritat amb treball lector i a nivell oral. Les activitats es fonamenten en redaccions, exercicis gramaticals, exposicions orals en grups i/o individuals, lectura de llibres, entre d'altres. Als cursos de 1r, 3r i 4t es

destinaran tres sessions setmanals (una desdoblada per treballar l'*speaking*) a la llengua anglesa, a 2n en seran quatre.

En acabar la seva escolarització, l'alumnat ha de conèixer la llengua anglesa per tal de ser capaços de comunicar-se i entendre textos orals i escrits de certa complexitat. L'objectiu és que puguin encarar el primer curs de Batxillerat sense dificultats.

Amb anterioritat hem fet esment a l'obtenció de certificacions Cambridge i activitats d'intercanvis amb altres països de parla anglesa.

En síntesi, les iniciatives que durant aquesta darrera etapa d'escolarització obligatòria, des de la nostra escola es duen a terme per tal d' avalar un òptim domini de la llengua anglesa, són les següents:

- S'incentiva l'ús de l'anglès en les activitats lúdiques del centre
- S'ofereix la possibilitat de presentar-se a certàmens i concursos on la llengua anglesa esdevé protagonista.
- Es promou l'hàbit lector en llengua anglesa com a font de plaer.

Llatí

A 4t ESO, s'ofereix com a optativa el llatí clàssic, la variant que es parlava a l'Imperi Romà; així es relaciona l'aprenentatge del llatí amb el de la cultura clàssica d'aquella època. Aquesta llengua complementa els aprenentatges lingüístics de l'alumnat. La metodologia es fonamenta en l'aprenentatge d'alguns coneixements de morfologia que condueixen a un aprenentatge de la sintaxi a partir de la deducció. També es fa la comparativa d'estructures oracionals paral·leles a llengües comunes conegudes i aspectes d'etimologia, els llatínismes presents al català i al castellà i la visió de frases cèlebres conegudes.

MATERIAL DIDÀCTIC

S'apliquen criteris compartits per a la selecció dels llibres de text i altres materials complementaris.

Tots els llibres de text i els diferents materials complementaris de totes les àrees, a excepció els de llengua castellana i els de llengua anglesa, són en llengua catalana. També es fa una selecció d'altres materials complementaris (diccionaris, novel·les de lectura obligatòria a cada nivell, llibres de biblioteca d'aula, recursos audiovisuals, tecnològics, etc). Es trien a nivell de cicle. No

obstant, l'àrea de llengua catalana a Cicle Inicial no té llibre de text i es treballa a partir d'unes unitats didàctiques elaborades per l'equip docent, adjunt un llibre de lectures.

L'ús de les TAC és molt important, a nivell d'escola es van fent esforços per introduir-les a les dinàmiques de l'aula. L'escola utilitza el programa en català sempre que aquest existeixi.